

Helmikuun 12 p:nä 1950 tapahtui lähellä Hollannin rannikkoa järkyttävä haaksirikko, jossa Ab. R. Nordström & Co Oy:n Loviisasta omistama, vuonna 1909 rakennettu 2214 br.rek.tonnin vetoisen höyrylaivan "Karhulan" upotessa 10 sen henkilökuhtaan kuuluvaa sekä lisäksi yksi mukana ollut salamatkustaja menettivät henkensä.

Laiva oli saanut vuodon joka aiheutti onnettomuuden. Mistä se johtui, jäi laivan päällikön kapteeni Grönstrandin antaman merisellityksen mukaan toteamatta.

Radiosähkötijä Erkki Salokangas, joka myös menetti onnettomuudessa henkensä joutuessaan veden varaan laivan upotessa, oli saanut määräyksen lähettää hätämerkkejä klo 6.00. Laivan saama vuoto oli todettu jo aikaisemmin. Kello 7.30 mennessä oli laiva jo kallistunut noin 40 astetta ja sen vuoksi saatiin vain yksi pelastusvene lasketuksi mereen ennen laivan uppoamista. Pelastuslaivan saapuessa paikalle vähän jälkeen klo 9, löysi se Karhulan pelastusveneeseen jossa 18 onnettomuudesta pelastunutta oli. Tällöin oli Karhula jo vajonnut syvyyteen.

Lainaamme tähän kokonaisuudessaan "Suomen Kuvalehden" 25.2.1950 ilmestyneessä numerossa 8 olleen, tapahtuneen onnettomuuden johdosta julkaiseman "Katseet merelle" otsikolla varustetun seuraavan kirjoituksen:

"Suomalainen höyrylaiva keikkuu Pohjanmerellä. Niitit natisevat pahaenteisesti. Syntyy vuoto, ryhdytään pumppuamaan, mutta siitä ei ole apua. Vesi ruumissa kohoaa yhä, laiva vaipuu syvyyteen, osa miehistöstä pelastuu toiseen pelastusveneeseen. Toisen kohtalosta ei ole tietoa, mutta ennen pitkää päästään varmuuteen siitä, että haaksirikko on vaatinut 11 ihmisuhria.

Sanomalehdet julkaisevat selostuksia tapahtumasta. Varustamo ilmoittaa, että laiva oli vakuutettu 3/4 arvostaan. Haaksirikkoiset palaavat lentokoneessa kotimaahan. Lehdet ja radio haastattelevat. Oliko vesi kylmää? Uskoitteko veteen jouduttuanne selviytyvän hengissä? Mitä lopulta pelastuitte? Mistä saitte kuivat vaatteet? Annettiinko ruokaa? Kuka maksoi?

Merenkulkuhallitus merkitsee synkkään tilastoonsa lisää joitakin numeroita suomalaisten alusten haaksirikoista. Aikanaan annetaan merisellitykset, niistäkin vielä mainitaan lehdissä. Sitten juttu unohtuu. Sen muistavat enää muutamat lesket ja orfoiksi jääneet.

Entä asian ydin? Mitkään ennakkotiedot eivät viittaa siihen, että laiva olisi ajanut miinaan tai karille. Laiva on vain yksinkertaisesti ollut 7-8 besfortin myrskyn kourissa, saanut vuodon ja uponnut.

Mutta kun raudasta rakennettu laiva tällaisissa olosuhteissa uppoaa, on ilmeistä, että kysymyksessä on alus, joka ei ole merikelpoinen.

Meidän köyhään maahan on vuosien kuluessa ostettu suuret määrät vanhoja aluksia, sellaisia, jotka meitä rikkaampien maiden varustamot ovat iän perusteella jo panneet viralta. Niillä toimitetuilla rahtauksilla on ansaittu huomattavia summia varustajan kukkaroon, kunnes ne sitten lopulta saavat vanhojen laivojen tavanomaisen kohtalon, vaipuvat vanhuuttaan syvyyteen. Nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa varustamon edustaja ilmoittaa radiossa, että tieto haaksirikosta tuli varustamolle kuin salama kirkkaalta taivaalta. Tässä tapauksessa ei siis varustamon taholta tiedetty odottaa tällaista viestiä.

Täyden selvyuden saaminen olosuhteista, joissa tämantapainen onnettomuus sattuu, saattaa kenties joissakin tapauksissa tuottaa vaikeuksia. Merimies, ~~HM~~ joka joutuu todistamaan, saattaa - ehkä aiheetta - epäillä, että hän menettää leipänsä varustamon palveluksessa, jos liian avomielisesti kertoo asioista. Mutta valtiovallan velvollisuus on huolehtia siitä, että täydellisen selvyuden saaminen tulee turvatuksi.

Hallitusmuotomme mukaan jokainen Suomen kansalainen on turvattu hengen puolesta ja kansalaisen työvoima on valtakunnan erikoisessa suojeluksessa. Tuntuu siltä, että nykyiset määräykset alusten merikelpoisuudesta eivät riittävässä määrin ota huomioon edellämainittuja hallitusmuodon määräyksiä. Eläi muuta syytä löydetä, on ne otettava tarkistettaviksi. Sitä vaatii Suomen merenkulun maine ja ennen kaikkea se, että jo tähän mennessä on jouduttu uhraamaan aivan liian monen merenkulkijain henki."

Edellä oleva lainaus antaa vakavaa ajattelemisen aihetta merenkulun turvallisuusmääräysten noudattamista huolehtiville viranomaisillemme. Monet ihmishenkien menetykset maamme merenkulussa voitaisiin varmasti välttää jos annettuja merenkulun turvallisuusmääräyksiä tinki-mättömästi myös asiallisessa suhteessa noudatettaisiin, eikä vain "virallisesti". ~~Kiitos kaikista~~ "ttä esim. laivojen pelastuslaitteet eivät kaikissa tapauksissa aina ole sellaisessa kunnossa kuin turvallisuusmääräykset edellyttävät, on varsin tunnettua merenkulkijain keskuudessa.